

Vergaderjaar 1992–1993

22 980

Jacht en Wildbeheer

Nr. 3

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 14 juni 1993

Ter voorbereiding van een uitgebreide commissievergadering heeft de vaste Commissie voor Landbouw en Natuurbeheer¹ een aantal vragen gesteld aan de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over bovengenoemde nota.

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 14 juni 1993.

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Blauw

De griffier van de commissie,
Coenen

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Linden (CDA), Van Noord (CDA), Blauw (VVD), voorzitter, Van der Vlies (SGP), Nijland (CDA), Te Veldhuis (VVD), Kamp (VVD), Eisma (D66), Huys (PvdA), Swildens-Rozendaal (PvdA), Roosen-van Pelt (CDA), ondervoorzitter, Reitsma (CDA), Biesheuvel (CDA), J. H. van den Berg (PvdA), Feenstra (PvdA), Ter Veer (D66), Van der Vaart (PvdA), M. D. T. M. de Jong (CDA), Van Zijl (PvdA), Kersten (PvdA), Ockels (PvdA), Van der Ploeg-Posthumus (CDA) en Van Ojik (GroenLinks).
Plv. leden: Frissen (CDA), Esselink (CDA), Franssen (VVD), E. van Middelkoop (GPV), De Kok (CDA), Jorritsma-Lebbink (VVD), Linschoten (VVD), Tommel (D66), Melkert (PvdA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Leers (CDA), Eisses-Timmerman (CDA), Boers-Wijnberg (CDA), Vacature PvdA, Castricum (PvdA), Nuis (D66), Leerling (RPF), De Graaf (CDA), Spieker (PvdA), R. van Middelkoop (PvdA), Vos (PvdA), Van Houwelingen (CDA) en Willems (GroenLinks).

1

Kan, om verwarring te voorkomen, het gebruik van de term «wild» voor een beperkt deel van de fauna vervangen worden door «dieren en diersoorten»?

In de Jachtwet is omschreven wat met «wild» wordt bedoeld. In de nota heb ik bij dat begrip aangesloten. Ik acht dat niet verwarrend.

2

In welk opzicht zijn de opvattingen over natuur en natuurbescherming gewijzigd ten opzichte van die uit de jaren 70?

Sedert de jaren zeventig is in het natuurbeleid een sterker accent komen liggen op het aspect duurzaamheid ten aanzien van het behoud, de ontwikkeling en het herstel van natuurlijke en landschappelijke waarden. Met het oog op die duurzaamheid wordt gestreefd naar omvangrijke leefgebieden die voor hun instandhouding zo min mogelijk afhankelijk zijn van voortdurend menselijk ingrijpen. E.e.a. is uitgekristalliseerd in het concept van de Ecologische Hoofdstructuur, bestaande uit kerngebieden, bufferzones en verbindingen.

Nieuw in het denken over natuur is ook dat de bescherming van natuurwaarden meer wordt gezien in internationaal verband; dit geldt met name voor soorten die een meer landen omvattend leefgebied hebben, zoals trekvogels.

3

Wanneer zal de Flora- en faunawet aan de Kamer worden aangeboden?

Op 12 mei 1993 is het voorstel voor een Flora- en faunawet bij de Tweede Kamer ingediend (kamerstukken II, 1992/93, 23 147).

4

Waarom wordt een breder draagvlak voor de jacht gezien als mogelijke basis voor een betere samenwerking tussen verschillende maatschappelijke groeperingen die actief zijn in het buitengebied?

Diverse maatschappelijke groeperingen zetten zich thans in voor het behoud en de ontwikkeling van natuurwaarden. Verschil in opvattingen over menselijk (mede)gebruik van natuurwaarden staat samenwerking tussen die organisaties vaak in de weg. Met name jacht ligt bij sommige natuurbeschermingsorganisaties moeilijk naar ik signaleer. Ik koester de verwachting dat met de voorstellen die ik in de nota doe terzake van met name de jacht op soorten en de jacht in natuurgebieden, de kloof tussen de onderscheidende organisaties smaller wordt.

5 en 6

Waarom wordt er geen brede voorlichting over de bedoeling van het voorgenomen beleid gegeven – ook aan de niet nauw betrokkenen – nu blijkt dat het onderwerp jacht erg leeft onder de bevolking?

Hoe valt de opmerking «jacht en wildbeheer zijn zaken waarmee de meeste burgers nimmer rechtstreeks te maken krijgen», te rijmen met het gegeven dat zeer veel leden van diverse natuurbeschermingsorganisaties zich betrokken voelen bij het natuurbeleid waarvan wild deel uitmaakt volgens de nota?

De beleidswijzigingen die ik in de nota heb voorgesteld betreffen in belangrijke mate zaken die vooral bij het wildbeheer betrokken jachthouders, jagers en grondgebruikers raken. Daarnaast raken ze ook aan de

interessesfeer van organisaties op het gebied van natuur-, milieu- en dierenbescherming. Deze groeperingen zijn alle geïnformeerd over de beleidsvoorstellen. Dat de leden van laatstbedoelde organisaties zich betrokken voelen bij het onderwerp jacht, behoeft op zich geen aanleiding te geven tot specifiek op hen individueel gerichte voorlichting.

7a

Kan deze nota, die zich slechts uitspreekt over de jacht op en het beheer van de wildsoorten, los worden gezien van bijvoorbeeld het Natuurbeleidsplan?

Zowel ten aanzien van het soortenbeleid als het gebiedenbeleid is er een relatie tussen de nota Jacht en Wildbeheer en het Natuurbeleidsplan.

In de nota wordt gesteld dat het beleid voor de jacht en het wildbeheer wordt getoetst aan het soortenbeleid zoals dat is geformuleerd in het Natuurbeleidsplan. Onder meer de ruimte voor jacht op trekkende vogelsoorten heeft in verband hiermee aandacht gekregen in de nota Jacht en Wildbeheer.

In de nota is voorts aangegeven dat op basis van de uitwerking van het concept van ecosysteemvisies en gebiedsvisies genoemd in het Meerjarenprogramma Natuur en Landschap 1992-1996 zal worden bepaald in hoeverre jacht in bepaalde natuurgebieden wenselijk is.

7b

Wordt wild en overige diersoorten als een ecologisch geheel benaderd, of wordt deze integrale benadering zoals die in de Flora- en faunawet gestalte zou krijgen bij voorbaat losgelaten?

Wild wordt in de nota aangemerkt als een natuurwaarde. Het beleid voor het wildbeheer wordt o.a. getoetst aan het soortenbeleid. In het Natuurbeleidsplan is dit beleid omschreven als het streven naar de instandhouding en het herstel van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid van in het wild levende dier- en plantensoorten als elementen van de ecosystemen waarvan ze deel uitmaken. E.e.a. heeft in de nota Jacht en Wildbeheer zijn uitwerking gekregen bij het formuleren van de criteria voor de bejaging van soorten. Ik verwijs hiervoor kortheidshalve naar par. 4.1.1 in de nota. Wild wordt derhalve niet als een op zichzelf staande categorie van dieren beschouwd.

8a en 8b

Waarom beperkt deze nota zich tot de jacht en het beheer van de wildsoorten en wordt de vis buiten de nota gelaten terwijl de vis toch ook een natuurwaarde is?

Overweegt de regering om met een nota te komen over vissen en visstandbeheer?

8a en 8b

Deze nota is een antwoord op een verzoek van de Kamer om mijn beleid voor de jacht uiteen te zetten. Visserij is een andere vorm van benutting van natuurlijke bronnen. Mijn beleid betreffende de zee- en kustvisserij, de binnenvisserij en de sportvisserij heb ik onlangs aan de Kamer kenbaar gemaakt in resp. de Structuurnota Zee- en kustvisserij, de notitie Beleid Binnenvisserij en de nota Kiezen voor recreatie.

Mijn opvattingen over het visstandbeheer vindt U hierin uiteengezet.

9

Waarom wordt het jagen als bevrediging van de behoefte aan actieve recreatie erkend als een apart doel van de jacht?

Betreffende passage is een citaat uit de memorie van toelichting bij de Jachtwet 1954.

Overigens heb ik op een andere plaats in de nota, en wel in par. 3.3.2, ook zelf aangegeven er geen probleem mee te hebben dat de jager genoeg beleeft aan de uitoefening van jacht. Ik heb dit echter niet als een apart doel geïndiceerd. Wat ik onder een redelijk doel versta voor bejaging van soorten heb ik aangegeven in par. 4.1.2, te weten: de verkrijging van voor menselijke consumptie geschikt wild en/of de bestrijding van wildschade en/of de bescherming van natuurwaarden.

10

Is het juist dat door niet-bejaging in nationale parken en andere bijzondere gebieden de vossenstand zodanig toeneemt dat dit negatieve gevolgen heeft voor andere zwakkere diersoorten (grutto, wulp, fazant) in de (directe) omgeving van het bijzonder gebied?

Het niet bejagen van vossen in een gebied kan effecten hebben voor het broedsucces van bodembroeders in de omgeving. Medebepalend voor het broedsucces van bodembroeders in landbouwgebieden zijn echter ook inrichting en beheer van die gebieden. Voorts is er een relatie tussen de twee factoren, dat wil zeggen dat de inrichting van een gebied de predatiekans beïnvloedt.

11

Is het juist dat de lepelaar in het Naardermeer en het Zwanewater verdwijnt ten gevolge van de explosieve ontwikkeling van het vossenbestand sinds de vos niet meer wordt bejaagd?

Nee. Wel is het zo dat de stand van de lepelaar in deze gebieden is afgenomen als gevolg van predatie. Sinds in beide gebieden weer op vossen wordt gejaagd neemt de stand echter weer toe. Voorts is de stand in andere gebieden toegenomen waar zich lepelaars afkomstig uit genoemde gebieden hebben gevestigd.

12

Waarom zijn het aantal verleende jachtakten al een tiental jaren op hetzelfde niveau gebleven?

Om in Nederland zelfstandig met het geweer de jacht te mogen uitoefenen moet een persoon beschikken over een jachtveld van ten minste 40 ha land of (onder bepaalde voorwaarden) 1 ha water.

Deze voorwaarde bepaalt in belangrijke mate de ruimte voor het aantal jagers in ons land.

13a

Wat is het beleid met betrekking tot de aanstelling van jachttopzichters als onbezoldigd politieman?

Aanvragen voor een aanstelling tot onbezoldigd ambtenaar van politie worden ingediend bij het Ministerie van Justitie. Over de aanvraag wordt advies gevraagd aan de politie, het Openbaar Ministerie en de Commissaris van de Koningin.

Op basis van de adviezen en aan de hand van de volgende criteria beoordeelt de Minister van Justitie de aanvraag:

- betrouwbaarheid en bekwaamheid van de betreffende persoon;
- genoten opleiding, en
- noodzaak van de aanstelling.

13b

Hoeveel van de ongeveer 1000 jachtopzichters hebben een dergelijke aanstelling?

De Jachtwet geeft als definitie van jachtopzichter: «degene die is belast met de bescherming van de jachtbelangen van een jachthouder en onbezoldigd ambtenaar van politie is». Alle jachtopzichters zijn derhalve onbezoldigd politie-ambtenaar.

13c

Hoe is de samenwerking met de reguliere politie?

Op lokaal niveau wordt door politie en jachtopzichters samengewerkt. In het algemeen zal een jachtopzichter, indien hij op het spoor komt van ernstige delicten, de politie inschakelen.

Anderzijds maakt de politie in voorkomende gevallen gebruik van de specifieke kennis en ervaring van jachtopzichters.

Op interlokaal niveau functioneert de Vereniging van jachtopzichters als coördinerend orgaan. De vereniging onderhoudt contacten met korpschefs en het Ministerie van Justitie.

13d

Wat zijn de gevolgen van de reorganisatie van de politie voor de samenwerking en voor de uitoefening van de taken die in de Nota Taakstelling jachttoezicht worden genoemd?

In de nieuwe Politiewet is voorzien in een overgangsjaar (1994) waarin de onbezoldigde politie-ambtenaren een aanvraag voor een aanstelling als buitengewoon opsporingsambtenaar zullen moeten doen. Deze aanvragen zullen worden beoordeeld door de Procureur-Generaal. Daarbij wordt ook gezien welke opsporingsbevoegdheid wordt toegekend. Uitgangspunt is dat slechts die bevoegdheden worden toegekend die nodig zijn voor de uitoefening van de taak van de buitengewone opsporingsambtenaar.

Bij de reorganisatie van de politie is ondermeer voorzien in het opheffen van de veldpolitie. Bij de bestrijding van de criminaliteit in het veld (overtreding van regelgeving voor natuurbescherming en milieu e.d.) zal het belang van een goede samenwerking tussen reguliere politie en jachtopzichters toenemen.

14

Wat is de reactie van de regering op het verslag van de Verenigingsraad van Natuurmonumenten dat stelt dat het verdwijnen van de jacht geen merkbare invloed heeft gehad op het aantal overtredingen (stropertij)?

Uit waarnemingen van Natuurmonumenten blijkt inderdaad geen duidelijke relatie: afname van de jacht/toename overtredingen (stropertij). Wellicht spelen de eigen toezichthouders van Natuurmonumenten hierbij een rol.

15

Kan de stelling worden gekwantificeerd dat biotoopverbeterende maatregelen en het toezicht op de stropertij een positieve invloed op de wildstand hebben gehad?

Om de wildstandeffecten van biotoopverbetering en toezicht exact te kunnen meten, zijn wildstandgegevens nodig van individuele jachtvelden waarin genoemde activiteiten hebben plaatsgevonden. Ik beschik niet

over dergelijke gegevens. Ik kan genoemde stelling dan ook niet in kwantitatieve termen becommentariëren.

16 en 64

Is ook overwogen alle jachtaktehouders te laten vallen onder het tuchtrecht zoals door de KNJV ontwikkeld?

Waarom gaat de regering niet in op het aanbod van de KNJV om een tuchtrecht op wettelijke basis in te stellen zodat de ongewenste (commerciële) vormen van jacht kunnen worden uitgebannen?

Door de KNJV wordt een tuchtrecht voorbereid dat binnenkort zijn werking zal kunnen krijgen ten aanzien van diegenen die zich hieraan wenselijk te onderwerpen.

Indien mij de wens van de KNJV bereikt dit tuchtrecht betrekking te doen hebben op alle jachtaktehouders, zal ik mij hierop, in overleg met de KNJV en andere betrokkenen, beraden.

17

Waarom mag de patrijs nog steeds bejaagd worden terwijl middelen worden uitgetrokken in het kader van het Herstelplan leefgebieden patrijs?

Zoals ik ook heb aangegeven in de nota Jacht en Wildbeheer is de beheersituatie van de patrijs minder gunstig dan enkele decennia geleden. Een verbetering van de stand kan slechts worden bereikt door verbetering van de leefomstandigheden. Daartoe zijn biotoopaanpassingen noodzakelijk. Het Herstelplan Leefgebieden Patrijs is erop gericht jachthouders daartoe aan te moedigen.

De huidige bejaging van de patrijs acht ik geen belemmering voor een verbetering van de patrijsstand. Daarenboven zou een jachtverbod jagers de motivatie kunnen ontnemen om inspanningen te leveren voor het plegen van biotoopverbeterende maatregelen.

18

Waarom wordt bij de gewijzigde opvattingen met betrekking tot natuur en natuurbescherming het criterium gehandhaafd dat bepaalde soorten voor jagers aantrekkelijk zijn als buit?

Jacht is vanouds gericht op de verkrijging van diersoorten met een veelal consumptief nut voor de mens. Benutting van natuurlijke populaties van diersoorten acht ik aanvaardbaar indien voldaan is aan de voorwaarden die ik in de nota heb genoemd en waarvan uit een oogpunt van natuurbescherming de belangrijkste is dat de instandhouding van de bejaagde populatie door de jacht niet in gevaar wordt gebracht.

19

Waarom wordt de «minimumvoorwaarde» gehanteerd dat bejaging bij bestaande jachtdruk geen gevaar oplevert voor de instandhouding van een soort, ook indien er geen sprake is van belangrijke schade aan landbouw of andere belangen?

In hoofdstuk 4 van de nota heb ik de criteria genoemd die ik zal hanteeren voor het toestaan van jacht op vogels en zoogdieren.

Gezien het soortenbeleid gelden als hoofdcriteria bepalingen betreffende de instandhouding van de bejaagde soort alsmede van andere soorten en ecosystemen.

20

Waarom vermeldt de nota niet dat de jacht op veel eenden en ganzen in België en Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen niet is geopend?

In Bijlage 3 van de nota heb ik een overzicht gegeven van de bejaagbaarheid in ons omringende landen van soorten waarop in ons land jacht is toegestaan. België is in dit overzicht genoemd. Ook is aangegeven dat niet in alle deelstaten van Duitsland de jacht op genoemde soorten is geopend. Aanvullend merk ik op dat het niet toestaan van jacht op bepaalde soorten vaak samenhangt met het spaarzame voorkomen van die soorten in het betreffende land.

21

Overweegt de regering om de jacht te verbieden bij slecht zicht (bijvoorbeeld als gevolg van ernstige regenval of mist)?

Voor een dergelijk verbod zie ik uit een oogpunt van instandhouding van soorten geen aanleiding. Ook zie ik niet welke andere belangen zo'n verbod zouden vergen.

Overigens ga ik er vanuit dat jagers om redenen van veiligheid en welzijn ook nu reeds terughoudendheid betrachten ten aanzien van het jagen onder genoemde omstandigheden.

22

Zal de regering in verband met de beschermde status van de das een restrictie op het gebruik van aardhonden en vergraving op dassenburchten opleggen.

Het gebruik van aardhonden bij de bouwjacht op vossen houdt de kans in dat de hond op een das stoot. Bij een zorgvuldige en deskundige uitoefening van die jacht is die kans echter klein. Een onbedoeld treffen behoeft ook geenszins fataal te zijn voor de das. Ik ga er van uit dat jagers die met aardhonden jagen op vossen in gebieden waarin ook dassen leven, voldoende deskundigheid hebben en de vereiste zorgvuldigheid in acht nemen.

Overigens zal het graven in een dassenburcht een verboden handeling zijn indien mijn voornemen is geëffectueerd om de das te plaatsen op de lijst van soorten die in het kader van de Natuurbeschermingswet bescherming genieten.

23

Blijft de uitspraak in het Structuurschema Natuur en Landschap ('80-'81, 16 820 nr. 10-2) van kracht, namelijk dat er in bepaalde gevallen gejaagd kan worden wanneer uit een oogpunt van beheer weliswaar geen argumenten zijn aan te voeren, maar anderzijds evenmin kan worden gesproken van nadelige effecten op de betrokken terreinen?

In de nota Jacht en wildbeheer heb ik terzake van de jacht gekozen voor het uitgangspunt dat jacht in natuurgebieden toelaatbaar is indien de effecten daarvan geen afbreuk doen aan de beheerdoelstellingen van het gebied. Ik heb in de nota echter ook een aantal uitzonderingen genoemd op dit uitgangspunt. Ik verwijs hier naar mijn antwoord op vraag 35. De geciteerde uitspraak uit het Structuurschema blijft dus niet zonder meer van kracht.

24 en 51

Kan worden aangegeven hoe de schade wordt geregeld die door wild afkomstig uit bijzondere gebieden in aangrenzende cultuurgronden is veroorzaakt?

Hoe wordt de mogelijke schade op aangrenzende landbouwgrond geregeld ten gevolge van het afsluiten van grotere natuurgebieden en wetlands voor de jacht?

Schadebestrijding dient in eerste instantie plaats te vinden op de gronden waar de schade wordt aangericht. Indien de schade hier door de grondgebruiker en de jachthouder niet afdoende kan worden bestreden en voorts aannemelijk is dat de schade mede door dieren uit een aangrenzend gebied wordt veroorzaakt, dient de jachthouder contact op te nemen met de beheerder (jachthouder) van dat gebied.

In overleg kan dan worden bepaald welke maatregelen, waarvan jacht er een is, moeten worden genomen om schade te beperken.

Met betrekking tot schade door ganzen en smienten heeft ook de overheid een bepaalde verantwoordelijkheid. Schade door ganzensoorten wordt in de praktijk volledig door de overheid vergoed. Bij smientenschade neemt de overheid in voor smienten belangrijke gebieden een gedeelte van de schadebetaling voor haar rekening. Alle betrokken partijen dienen dan echter te hebben voldaan aan een aantal in een beheerplan vastgelegde voorwaarden.

Het beleid is er overigens op gericht zoveel mogelijk vooraf, via wildbeheereenheden en op basis van wildbeheerplannen afstemming te plegen en afspraken te maken over schadebestrijding binnen en buiten natuurgebieden.

25

Hoeveel is in 1991 uitgekeerd uit het Jachtfonds?

Het Jachtfonds heeft in 1991 f 3 832 896 uitgekeerd.

Hiervan is een bedrag van f 2 770 680 uitgekeerd in verband met schade veroorzaakt door met name ganzen, f 879 778 voor schade veroorzaakt door andere wildsoorten en f 182 438 voor schade veroorzaakt door Vogelwetssoorten.

26

Bestaat er voldoende draagvlak onder de jachtaktehouders voor de verhoging van de bijdrage aan het Jachtfonds tot 40 gulden?

De reacties die ik heb ontvangen op mijn besluit de bijdrage aan het Jachtfonds te verhogen met veertig gulden geven mij geen aanleiding te veronderstellen dat voor deze maatregel bij de jagers onvoldoende draagvlak bestaat.

27

Waarom dient men zich tegen wildschade te verzekeren net als tegen een normaal bedrijfsrisico?

Er bestaat geen verplichting zich tegen wildschade te verzekeren.

28a

Wat zijn de gevolgen voor het soortenbeleid en de natuurwaarden nu de traditionele natuurbeschermingsorganisaties in toenemende mate kiezen voor de beheermethodiek van zelfregulatie?

Er is slechts een zeer gering aantal terreinen in beheer van traditionele natuurbeschermingsorganisaties waar geheel wordt afgezien van het plegen van beheermaatregelen. Overigens stemmen deze organisaties in overleg met mijn ministerie hun beheerdoelstellingen af op de beleidsdoelstellingen van het Natuurbeleidsplan, waaronder het soortenbeleid.

28b

Bestaat er onderzoek naar het rendement natuurwaarden van beide beheermethoden? Zo nee, wordt dergelijk onderzoek overwogen?

De natuurbeschermingsorganisaties voeren regelmatig monitorend onderzoek uit.

29a

Acht de regering het benutten en oogsten van wild in Nederland noodzakelijk om in de voedselbehoefte te voorzien?

Nee.

29b

Deelt U de mening dat de betekenis van «wise use» in de westerse wereld een volstrekt andere dimensie heeft dan «wise use» waarmee wordt beoogd de ondergang van natuurlijke waarden in de Derde Wereld tegen te gaan?

Internationaal bestaat overeenstemming over het uitgangspunt dat het niet verstandig is natuurlijke bronnen op zodanige wijze te benutten dat de duurzame instandhouding ervan daardoor in gevaar komt.

In hoeverre het verstandig is om alsdan ook gebruik te maken van de mogelijkheid exemplaren aan een populatie te onttrekken is een zaak die wat genuanceerder ligt. Voor bepaalde soorten – en dat kan zowel gelden voor westerse als voor ontwikkelingslanden – kan het aan de bescherming van een populatie bijdragen indien onder bepaalde voorwaarden ruimte wordt geboden voor benutting.

Een wezenlijk onderscheid tussen westerse en ontwikkelingslanden is er op dit punt niet. In Ontwikkelingslanden vormt de exploitatie van in het wild levende dieren en planten echter een relatief belangrijker bron van inkomsten.

30a

Moet uit de opmerking dat «een onbekend aantal verklaarde tegenstanders van jacht en met name de recreatieve jacht» geconcludeerd worden dat de organisaties ter bescherming van natuur en dieren die zich tegen jacht in het algemeen keren, respectievelijk die voorstander zijn van stringente inperking van de jacht, geen informatie kunnen bieden over de omvang van hun ledenbestand?

Het ledenaantal is misschien niet zo'n goede parameter voor de beoordeling van het draagvlak voor mijn voorstellen, temeer daar ik niet weet in hoeverre het standpunt dat bedoelde verenigingen innemen ten aanzien van de jacht gedeeld wordt door de leden van die verenigingen.

30b

Indien het aantal verklaarde tegenstanders inderdaad onbekend is, hoe kan dan met stelligheid gesproken worden van een breed veld van meer of minder uitgesproken opvattingen en gevoelens?

Met deze passage is bedoeld aan te geven dat de opvattingen en gevoelens over jacht onder de bevolking sterk uiteenlopen.

30c

In hoeverre zijn aantalsverhoudingen bepalend (geweest) voor aanpassingen in het beleid en hoe worden deze verhoudingen meegewogen (35 000 jagers, 1 miljoen leden van gezamenlijke natuurorganisaties en 95% van grondeigenaren dat vindt dat er op hun grond gejaagd moet worden)?

Aantalsverhoudingen tussen voor- en tegenstanders van jacht zijn mij niet bekend (het enige harde gegeven waarover ik beschik is dat ca. 35 000 personen een jachtakte bezitten), en zijn ook niet doorslaggevend geweest voor de voorgestelde aanpassingen in het beleid.

31

Waarom wordt voor de bestrijding van wildschade meer dan voorheen een beroep gedaan op jagers?

Daarvoor zijn drie redenen te noemen:

- a. er is de laatste jaren een aantal nieuwe gewassen opgenomen in het bouw pakket van de akkerbouw. Daartoe behoren ook een aantal schadegevoelige gewassen;
- b. het gaat in zijn algemeenheid slechter met de akkerbouw dan enkele jaren geleden. De geringere verdiensten brengen met zich mee dat de tolerantie voor wildschade is afgenomen;
- c. het aantal exemplaren van enkele schadeveroorzakende wildsoorten is de laatste jaren fors toegenomen. Dit geldt met name ganzen en smienten.

32

Hoe groot is het financiële offer dat de gemiddelde jager moet brengen om te mogen jagen in Nederland; met andere woorden, wat is de exacte betekenis van jacht in het economisch verkeer?

De Landbouwuniversiteit Wageningen heeft in 1987 in opdracht van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging het rapport «De economische betekenis van de jacht in Nederland» gepubliceerd. De onderzoekers komen hierin tot een jaarlijkse uitgavenpost van ca. 3000 gulden per jachtaktehouder. Ander onderzoek is mij niet bekend.

33a, 33b, 33c en 33d

Waaruit blijkt dat de binnenlandse vraag naar vlees van wild voor slechts 15% uit het aanbod van Nederlandse jagers kan worden gedekt? Zij er ook andere, lagere, cijfers in omloop?

Kan de regering een financiële vertaling geven van de stelling dat deze binnenlandse vraag voor slechts 15% uit het aanbod van Nederlandse jagers wordt gedekt?

Wat is het financiële aandeel van buitenlandse jagers in de voorziening van vlees van wild? Uit welke landen komt dit vlees en in welke hoeveelheden per land?

Over de herkomst van het in Nederland geconsumeerde wild en de waarde daarvan vindt nog onderzoek plaats. Ik zal de Kamer spoedig over de resultaten berichten.

34

Kan de regering de schade aan de landbouw door wild in de afgelopen decennia in kaart brengen?

Mij zijn slechts gegevens bekend betreffende de schade waarvoor door het Jachtfonds een vergoeding is verstrekt. Zie hiervoor bijgaand overzicht. De werkelijke schade is echter groter. Deze komt echter niet in beeld omdat deze hetzij niet wordt opgemerkt door de grondgebruiker, hetzij wordt geaccepteerd, danwel tussen grondgebruiker en jachthouder onderling een financiële regeling wordt getroffen.

Aantallen en gemiddelde bedragen van de door het jachtfonds verleende tegemoetkomingen over de periode 1956/1992:

	Aantal schadegevallen	Gemiddeld bedrag
1956	33	715,00
1957	24	260,00
1958	25	515,00
1959	39	586,00
1960	73	315,00
1961	25	258,00
1962	29	1.001,00*
1963	43	605,00
1964	95	452,00
1965	15	450,00
1966	96	324,00
1967	81	242,00
1968	52	360,00
1969	51	305,00
1970	75	517,00
1971	57	478,00
1972	165	702,00
1973	59	787,00
1974	77	932,00
1975	234	1 781,00

	Bejaagbaar		Onbejaagbaar		Aantal Vogelwet Zaken	
	aantal	gem. bedrag	aantal	gem. bedrag	bedrag	gem. bedrag
1976	225	2 223,00	72	4 977,00*	74	1 380,00
1977	300	1 463,00	171	2 489,00	38	1 355,00
1978	230	1 246,00	141	1 910,00	33	1 027,00
1979	240	1 409,00	608	5 323,00*	46	2 075,00
1980	101	1 141,00	298	2 365,00	78	1 244,00
1981	85	1 726,00	396	2 719,00	40	2 588,00
1982	115	1 919,00	372	2 292,00	42	1 370,00
1983	125	1 832,00	523	2 350,00	90	2 011,00
1984	189	1 730,00	720	2 500,00	34	1 276,00
1985	147	2 400,00	706	2 000,00	24	1 474,00
1986	173	1 750,00	1003	2 800,00	35	2 109,00
1987	192	1 960,00	1250	2 300,00	29	1 818,00
1988	253	1 425,00	992	1 630,00	54	1 557,00
1989	202	1 849,00	1227	1 692,00	80	1 202,00
1990	331	1 953,00	1095	2 306,00	169	1 086,00
1991	462	1 904,00	1230	2 253,00	132	935,00
1992	630	1 577,00	1554	2 353,00		

* Winter wildschade (extreme weersomstandigheden, de jacht werd op alle diersoorten gesloten).

35

Hoe valt de bijzondere positie van natuurgebieden te rijmen met het uitgangspunt dat de gehele Ecologische Hoofdstructuur (waartoe niet alleen de kerngebieden behoren), in het kader van habitatbescherming een status heeft verkregen?

In de nota Jacht en wildbeheer wordt uitgegaan van een zogenaamde «ja, mits» benadering voor jacht in natuurgebieden. Dat wil zeggen dat op grond van een beoordeling van de effecten van jacht op de natuurfuncties zal worden gezien in hoeverre benutting van wild toelaatbaar is. Daarnaast wordt in een drietal categorieën van gebieden een «nee, tenzij» benadering gekozen, die inhoudt dat slechts jacht wordt voorgestaan voor zover noodzakelijk voor het realiseren van natuurdoelstellingen of om schade aan de landbouw te beperken. Het gaat hier om bepaalde wetlands en grote wateren, Nationale Parken en om natuurgebieden waarin wordt gekozen voor een beheerdoelstelling die gericht is op een zo ongestoord mogelijk verloop van natuurlijke processen.

Gezien de differentiatie van terreinen in de Ecologische Hoofdstructuur zullen gezien dit beleid niet overal beperkingen t.a.v. jacht bestaan.

36a en 36b

Is overwogen te komen tot een vorm van natuurproductiebetaling in plaats van een schaderegeling als het gaat om het gedogen van fouragerende vogels op agrarische grond?

Hoe beoordeelt U de voorstellen die terzake door CLM, de Vogelbescherming en anderen in de loop der tijd zijn gedaan?

Natuurproductiebetaling gaat uit van het toekennen van een beloning aan met name agrariërs voor het plegen van actief beheer ter verhoging van natuurwaarden. In de nota Ruimte voor ganzen (Tweede Kamer, vergaderjaar 1990–1991, 21 869, nrs. 1–2) heb ik toegezegd onderzoek te zullen doen naar de praktische mogelijkheden. Dit onderzoek wordt thans door het CLM uitgevoerd. In 1994–1995 zullen de resultaten beschikbaar zijn.

37a

Hoe wordt voorkomen dat de lasten van de wildstand al te zwaar op de schouders van de betreffende grondgebruikers drukken?

Op grond van de Jachtwet worden aan grondgebruikers en jachthouders mogelijkheden geboden om ter voorkoming van schade bepaalde wildsoorten te bejagen. Voor de jachthouder is in de Jachtwet de verplichting vastgelegd om schade door in het jachtveld aanwezig wild te voorkomen. Niet nakomen van die verplichting kan leiden tot het betalen van een schadevergoeding.

37b

Wat wordt verstaan onder «al te zwaar»?

De woorden «al te zwaar» worden in de reparatiewetgeving t.a.v. Jachtwet vertaald in het begrip «belangrijke schade».

De uitleg van dit begrip in de toelichting bij de wet geeft aan dat het hierbij gaat om schade aan (met name) gewassen die onevenredig zwaar is in vergelijking met een agrarisch bedrijf in vergelijkbare omstandigheden waarbij geen schade door wild is veroorzaakt.

38

Vallen de aanliggende kustgebieden inclusief de eilanden ook onder het Waddenzeegebied aangaande de beschermingszones?

In de nota Jacht en Wildbeheer is voor de Waddenzee een «nee, tenzij»-beleid geformuleerd voor de jacht. Hiermede is invulling gegeven aan de afspraken tijdens de zesde Trilaterale Regeringsconferentie.

Bij de begrenzing van het Waddenzeegebied voor dit doel zal ik mij in principe laten leiden door de gekozen begrenzing bij de aanwijzing als Wetlandgebied in het kader van de Conventie van Ramsar en de specifieke beschermingszone in het kader van de EG-Vogelrichtlijn.

Het gebied wordt in grote lijnen begrensd door de hoogwaterkeringen aan de Waddenzeezijde van de eilanden en de hoogwaterkeringen aan de landzijde.

Dit betekent dat aan de zijde van de eilanden de kwelders en platen, die regelmatig dan wel incidenteel onder water komen te staan, binnen de begrenzing vallen. Dit geldt eveneens voor de vastelandskwelders.

39

Kan gevaar voor de volksgezondheid ook een voorwaarde zijn waaronder een bepaalde soort bejaagbaar wordt?

Ik heb in de nota aangegeven dat naast een ecologische toets ook het doel van de bejaging meespeelt bij de besluitvorming over de bejaagbaarheid van soorten. De bestrijding van wildschade heb ik als een aanvaardbaar doel genoemd. Voorop hierbij staat schade aan de landbouw. Ook schade aan andere belangen zoals de verkeersveiligheid en de volksgezondheid kan worden meegewogen.

40

Waarom ontbreken de ganzenopvang-gebieden – waarover overeenstemming bestond met de Kamer tijdens de behandeling van de ganzennota – in de nota?

Bij de behandeling van de nota Ruimte voor Ganzen heb ik toegezegd gelden beschikbaar te zullen stellen voor het op vrijwillige basis creëren van ganzengedoooggebieden. In het kader van de evaluatie van deze nota zal ik aangeven welke deze gebieden zijn.

41

Wat is de reactie van de regering op het argument dat een beperking van het aantal bejaagbare soorten de algemene inzetbereidheid van jagers zal doen afnemen, hetgeen een negatieve invloed zal hebben op het wildbeheer?

Op grond van de Jachtwet is de jachthouder verplicht schade door in zijn jachtwild aanwezig wild te voorkomen. In het Natuurbeleidsplan heb ik de jagers voorts genoemd als een doelgroep die ik graag wil aanspreken op het (vrijwillig) leveren van inspanningen voor een verhoging van de natuurwaarde van het landelijk gebied. In hoeverre particulieren nog bereid zullen worden gevonden genoemde verplichtingen op zich te nemen en vrijwillige inspanningen te leveren voor biotoopbeheer, zal mede afhangen van de ruimte die in het kader van wet en beleid wordt gelaten voor jachtuitoefening. Het aantal te bejagen soorten speelt hierbij een rol.

42

In hoeverre is het al dan niet behoren tot de inheemse fauna van belang voor de bejaagbaarheid van een soort?

Ik heb het voornemen op de lijst van bejaagbare soorten slechts die soorten te plaatsen die van nature in ons land voorkomen. Ik maak evenwel een uitzondering voor de uitheemse soorten op de huidige wildlijst die reeds geruime tijd deel uitmaken van de Nederlandse fauna en waarvan de verspreiding niet ongewenst is, zoals de fazant en het konijn.

43

Welke rol speelt de schade die aangericht wordt door, voor consumptie geschikte, standwildsoorten in de beoordeling of ze al dan niet bejaagbaar zijn?

De meeste van de op de huidige lijst van wildsoorten voorkomende soorten zijn voor menselijke consumptie geschikt.

Een aantal daarvan kan voorts worden gerekend tot de soorten die schade kunnen toebrengen aan met name de landbouw. De mate waarin deze soorten schade kunnen veroorzaken is voor de bepaling van de bejaagbaarheid niet relevant.

44

Welk jachtbeleid wordt er in ons omringende landen gevoerd ten aanzien van de soorten die in Nederland bejaagbaar zijn en van de soorten die hier niet bejaagbaar zijn?

In bijlage 3 van de nota Jacht en Wildbeheer heb ik een overzicht gegeven van de bejaagbaarheid in enkele buurlanden van in ons land bejaagbare soorten.

Anders dan in Nederland zijn bejaagbaar in

* Duitsland: das, gems, wezel, boommarter, steenmarter, korhoen, auerhoen.

* Denemarken: Canadese gans, kleine rietgans, zomertaling, brilduiker, eidereend, ijseend, zwarte zeeëend, grote zeeëend, grote zaagbek, middelste zaagbek, wulp, regenwulp, bokje, kapmeeuw, zilvermeeuw, grote mantelmeeuw, kleine mantelmeeuw, stormmeeuw, turkse tortel, eekhoorn, das, steenmarter.

* Groot-Brittannië: korhoen, knobbelzwaan, ijseend, zwarte zeeëend, grote zeeëend, brilduiker, auerhoen, waterhoen, zilverplevier, tureluur, boommarter, wezel en nerts.

* Frankrijk: krooneend, eidereend, ijseend, zwarte zeeëend, grote zeeëend, brilduiker, hazelhoen, korhaan, auerhaan, kwartel, waterral, waterhoen, scholekster, zilverplevier, kievit, kanoetstrandloper, kemphaan, grutto, rosse grutto, regenwulp, wulp, zwarte ruiter, tureluur, groenpootruiter, holenduif, turkse tortel, tortelduif, veldleeuwerik, merel, kramsvogel, zanglijster, koperwiek, grote lijster, boommarter, steenmarter, das, wezel en marmot.

45

De regering schrijft dat jacht een redelijk doel moet dienen waaronder de verkrijging van voor menselijke consumptie geschikt wild, de bestrijding van wildschade of de bescherming van specifieke natuurwaarden. Maakt de regering een rangorde in deze motieven?

Nee.

46

Wat houdt het zogenaamde derogatie-artikel in?

Gedoeld wordt op artikel 9 van de EG-Vogelrichtlijn, waarin is omschreven onder welke voorwaarden of omstandigheden een lidstaat afwijkingen van de algemene verbodsbepalingen van de richtlijn kan toestaan.

47

Waarop is de stelling gebaseerd dat de standwildsoorten die niet voor consumptie geschikt zijn, een leefwijze hebben die algemeen en in het gehele land aanleiding kan geven tot schade aan een of meer in de nota genoemde belangen?

Deze stelling is gebaseerd op ervaringsgegevens van landbouw- en jagersorganisaties. Voorts is deze gebaseerd op ervaring met vergunningverlening.

48

Wat betekent concreet de toezegging om te bezien of bestrijding van schade door de bunzing en de hermelijn op eigen erf zal moeten blijven bestaan?

In overleg met het landbouwbedrijfsleven zal worden bezien in welke mate de genoemde soorten overlast op het erf veroorzaken. Indien nodig

zullen in het kader van de Flora- en faunawet mogelijkheden voor bestrijding worden gecreëerd.

49 en 68

Welke schade veroorzaken respectievelijk de grauwe gans, de rietgans, de taigarietgans, de smient en de kolgans?

Kan de regering aangeven hoe groot de schade is die door migrerende soorten van ganzen en smienten is aangericht?

Sedert 1989 worden meldingen van ganzenschade door de wildschadecommissies geregistreerd naar soort. Tussen toendra- en taigarietgansen wordt echter geen onderscheid gemaakt. Een overzicht treft U hierbij aan. De schade betreft over het algemeen grasland, graszaad en granen.

Uitbetalingen door het Jachtfonds t.b.v. schade door ganzen en smienten

Diersoort	Uitbetalingen in guldens K 1000		
	1989	1990	1992
Rotgans	620	681	811
Rietgans	42	27	10
Kolgans	640	409	868
Grauwe gans	194	207	98
Kleine Rietgans	40	9	11
Brandgans	127	31	108
Riet- en Grauwe gans			13
Kol- en Grauwe gans	2	175	235
Grauwe- en Brandgans		3	55
Rot- en Brandgans	9	67	146
Riet- en Kolgans	174	111	146
Brand- en Kolgans	6	270	334
Brand-, Kol- en Grauwe		92	146
Grauwe-, Kol- en Rietgans			47
Overige combinaties	6	47	351
Smient	62	163	436
Smient en Meerkoet	105	225	209
Smient en Wilde eend	3	11	10

* De gegevens van 1991 zijn op het moment van samenstellen van deze lijst nog niet beschikbaar.

50a, 50b, 70, 72a en 72b

In hoeverre wordt de foerageermogelijkheid voor ganzen en smienten juist beperkt door het zich wijzigende beheer van natuurgebieden (verruiging) en door natuurontwikkeling (uiterwaarden)?

Past dit bij het beleid van uitbreiding van foerageermogelijkheden zoals in de nota beschreven?

Hoe zal de opvangcapaciteit buiten de produktiegronden worden vergroot?

Is er al een aanvang gemaakt met het vergroten van de opvangcapaciteit buiten de produktiegronden? Zo ja, wat zijn de resultaten hiervan?

Wordt hierbij gedacht aan foerageerzones? Zo ja, op welke wijze wordt gepoogd dergelijke zones op zijn minst even aantrekkelijk te maken als de gronden die gebruikt worden door het landbouwbedrijfsleven?

Ganzen en smienten foerageren bij voorkeur op gras met een kwaliteit zoals dat voorkomt op agrarische bedrijven. Natuurontwikkeling en beheer van natuurterreinen hebben een bredere doelstelling dan alleen het bieden van rust en foerageermogelijkheid voor trekwild. Daar waar dat binnen de beheerdoelstelling mogelijk is wordt kwalitatief goede foerageergelegenheid gecreëerd. In verhouding tot het aantal ganzen en smienten zal die ruimte evenwel beperkt zijn.

52

Waarom mag er worden gejaagd op de volgende soorten volgens de criteria die de Nota stelt: watersnip (nauwelijks te onderscheiden van poelsnip), goudplevier (zeldzaam), pijlstaart (zeldzaam), toppereend (populatie gaat achteruit, zeldzaam), tafeleend (zeldzaam)?

Genoemde soorten betreffen vogels die op grond van het huidige beleid bejaagbaar zijn. Gezien het feit dat het hier gaat om soorten met een omvangrijke populatie – ik verwijs hierover naar de bijlage 1 bij de nota – en het jaarlijkse afschot in Nederland een relatief zeer gering aantal betreft, heb ik geen aanleiding gezien de jacht hierop niet langer toe te staan. Dit overigens met uitzondering van de goudplevier waarvan ik juist heb voorgesteld om deze – in verband met de beheersituatie van de zuidelijke populatie – van de wildlijst te schrappen.

Ik heb voorts getoetst in hoeverre bejaging van deze soorten een bedreiging kan inhouden voor de instandhouding van andere soorten. Ik heb daartoe overwogen dat de poelsnip inderdaad een grote gelijkenis vertoont met de watersnip. Echter de poelsnip is geen broedvogel in ons land en wordt ook als doortrekker slechts zeer incidenteel waargenomen. Van de watersnip daarentegen trekken ca 2 miljoen exemplaren door; minder dan 1 daarvan wordt geschoten. Gezien deze verhoudingen is de kans op het abusievelijk schieten van een poelsnip verwaarloosbaar. Een verbod op het jagen op watersnippen draagt m.i. dan ook niets wezenlijks bij aan de bescherming van de poelsnip.

53

Waarom wordt voorgesteld om de verwilderde kat onder de regeling te laten vallen nu uit onderzoek van het DLO-Instituut voor bos- en natuuronderzoek blijkt dat de verwilderde kat nauwelijks een probleem vormt.

Gezien het uitheemse karakter van de (huis)kat heb ik voorgesteld deze soort te schrappen uit de wildlijst. Ik beschouw het niet als een verrijking van de natuur dat verwilderde exemplaren van deze soort zich in het veld verspreiden. Ik ben daarom niet ongelukkig met het feit dat jagers bereid zijn in deze corrigerend op te treden. Ik wil hun daartoe in het kader van een bestrijdingsbepaling in de Flora- en faunawet de wettelijke mogelijkheden blijven bieden.

54

Waarom worden de wensen van de jagers (onder h) als een apart criterium bepaald, nu schadebeperking en natuur- en wildbeheer blijkens overige passages in de nota voor de jagers een voldoende motief tot het uitoefenen van de jacht vormen.

Ik ben er van uitgegaan dat jagers jagen omdat ze dat graag doen. In par. 3.1 van de nota heb ik enige beschouwingen gewijd aan de verschillende aspecten daarvan. Daaruit blijkt dat natuurbeheer en schadebestrijding niet de enige motieven zijn om te gaan jagen.

55

Waarom wordt tijdens de ruiperiode in ieder geval tot 1 september de jacht niet verboden in alle gebieden waar ruiende watervogels voorkomen?

In een groot aantal gebieden die voor het ruien van watervogels van belang zijn, wordt niet gejaagd. Gezien mijn voorstellen in de nota zal dit aantal nog toenemen. In de resterende velden waar kan blijven worden gejaagd acht ik de versturende invloed van jacht op het ruiproces zodanig gering dat ik geen aanleiding zie voor een jachtverbod tot 1 september.

56a en 56b

Is de schade veroorzaakt door zoogdieren dusdanig groot dat van het principe de jacht niet te openen in de zoogperiode zou moeten worden afgeweken?

Kan die schade cijfermatig worden onderbouwd?

Schade door konijnen en vossen kan het gehele jaar en op diverse plaatsen voorkomen. De indruk is dat deze schade aanzienlijk kan zijn.

Gezien de bestrijdingsmogelijkheden en het feit dat het jachtfonds ten aanzien van deze soorten geen instandhoudingstaak heeft, wordt zelden een tegemoetkoming bij schade uitbetaald. Cijfermateriaal over schade is daarom niet beschikbaar.

57a

Welke schadelijke gevolgen kunnen ijzer-, zink-, bismuth- en wolframhagel voor het milieu hebben?

Het gebruik van ijzer- en wolframhagel is niet schadelijk voor het milieu. Naar de milieu-effecten van het gebruik van zink- en bismuthhagel wordt thans door het Rijksinstituut voor Milieuhygiëne onderzoek gedaan. Op korte termijn verwacht ik de resultaten hiervan.

57b

Waarom wordt loodhagel geheel verboden?

Loodhagel wordt verboden om redenen van milieuhygiëne, bescherming fauna en dierenwelzijn. Het gebruik van loodhagel is thans verboden voor het uitoefenen van jacht. Ik heb daarnaast het voornemen om in de Vogelwet het schieten van Vogelwetsoorten met loodhagel eveneens te verbieden. In het kader van de Flora- en faunawet zal op een later moment het gebruik van loodhagel worden verboden voor het doden van alle in het wild levende dieren.

57c

Kunnen andere gebruikers van loodhagel niet eveneens op een van de alternatieven overstappen?

Behalve voor het doden van dieren wordt loodhagel gebruikt voor het schieten van kleiduiven. De beleidsverantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de Ministers van VROM en WVC. Gemeenten kunnen in het kader van de Hinderwet voorwaarden verbinden aan het schieten van kleiduiven.

58a

Waarom wordt de eendenkooi aangehouden als jachtmiddel terwijl het niet aan alle criteria voldoet?

Ik acht de instandhouding van een aantal operationele eendenkooien uit een oogpunt van soortenbehoud en om cultuurhistorische, educatieve en landschappelijke redenen van belang.

58b

Waarom wordt het gebruik van lokvogels en het gebruik van andere lokinstrumenten niet verboden?

Voor het gebruik van lokvogels en lokinstrumenten geldt reeds een aantal beperkingen. Ik heb geen indicaties dat het toegelaten gebruik van deze middelen op gespannen voet staat met de criteria die ik in het kader van mijn beleid heb geformuleerd. Overigens geven ook internationale regelingen geen aanleiding voor verdergaande beperkingen.

59a

Waarom wordt de numeris fixus niet uitgebreid maar direct opgeheven?

Ik heb in de nota aangekondigd de numeris fixus op te heffen zodra met de valkerij-organisaties een sluitend controlesysteem is opgezet. Als dat doel is bereikt zie ik geen reden voor het handhaven van een wachtlijst.

59b

Zal bij de afschaffing van de numeris fixus het aantal vergunninghouders toenemen omdat daar geen evenredige toename van het aantal gefokte jachtvogels tegenover zal staan doordat de mogelijkheid om op andere manieren vogels te verkrijgen (bijvoorbeeld wildvang uit het buitenland) beperkt zal worden?

Om valkeniers te voorzien van jachtvogels wordt jaarlijks een beperkt aantal fokvergunningen verleend. Bij een eventuele opheffing van de numeris fixus zal ruimte worden gecreëerd voor het fokken van een groter aantal vogels. Daarnaast zal ik mogelijkheden blijven bieden in het buitenland verworven jachtvogels in te voeren.

60

Is het juist dat door een gewijzigde vergunningaanvraag jaarlijks ongeveer 3000 aanvragen voor een wildmerk worden behandeld en verstrekt maar dat slechts 150 vergunningen met bijbehorend merk worden verzonden?

Tot 1991 werden jaarlijks voor het afschieten van grofwild ruim 2000 vergunningen verstrekt. Door een wijziging in de aanvraagprocedure is dit aantal nu gedaald tot ca 250.

Daartoe behoren ook de vergunningen ten behoeve van het vervoeren van gedode gedomesticeerde dieren en van verongelukt en geïmporteerd grofwild.

61

Is het juist dat er in omliggende landen door Nederlandse valkeniers legaal over de grens wordt gejaagd met hybride vogels die in ons land geen wettig jachtmiddel zijn?

In hoeverre Nederlanders van die mogelijkheid gebruik maken, bijvoorbeeld in België waar dit jachtmiddel wel is toegestaan, is mij niet bekend.

62

Waarom worden vogels als bijvoorbeeld de roodstaartbuizerd en harris' hawk niet als wettig jachtmiddel aangewezen?

Uitoefening van valkerij brengt het risico mee dat de gebruikte vogels ontsnappen en verwilderen. Teneinde eventuele nadelige effecten daarvan voor de inheemse fauna te voorkomen worden slechts soorten toegestaan die in ons land van nature voorkomen.

63

Is het niet raadzaam om te wachten met het opheffen van de numeris fixus totdat de Benelux-beschikking gereed is?

De verwachting bestaat dat op het moment dat er aanleiding is de

numerus fixus op te heffen, de bedoelde Benelux-beschikking geslagen is.

65a

Welke mogelijkheden zijn er om de positie van wildbeheereenheden verder te versterken?

De afgelopen periode heb ik de wildbeheereenheden ruimere bevoegdheden gegeven op het gebied van het grofwildbeheer.

Indien voldaan wordt aan bepaalde voorwaarden ben ik ook bereid wildbeheereenheden meer ruimte te geven voor de bestrijding van wildschade in de periode dat de jacht niet geopend is.

65b

Wat is het beleid van Staatsbosbeheer en de particuliere natuurterreinbeheerders inzake wildbeheereenheden?

Van huurders van het genot van de jacht op terreinen in beheer bij Staatsbosbeheer wordt verlangd dat zij deelnemen aan structurele samenwerking met omliggende jachthouders in wildbeheereenheden of, bij het ontbreken daarvan, medewerking verlenen bij het tot stand brengen hiervan. Jachthuurlers dienen een wildbeheerplan op te stellen.

Van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten is mij bekend dat deze op dit moment de meerwaarde van wildbeheereenheden niet hoog schat en voornamelijk voorkeur geeft aan onderhandelingen met individuele personen.

66

Waarom wordt de rol van de overheid inzake het wildbeheer beperkt terwijl uit de nota blijkt dat wildbeheer onderdeel uitmaakt van het natuurbeheer?

Ingevolge de Jachtwet hebben jachthouders rechten en plichten terzake van het beheer van een aantal soorten. In het kader van de prioriteitsstelling van taken heb ik besloten om de jachthouders sterker dan voorheen aan te spreken op hun beheersverantwoordelijkheid. Aangezien het hier soorten betreft met omvangrijke populaties waarvan de instandhouding geenszins in gevaar is en de organisatie van het wildbeheer de laatste jaren belangrijk is verbeterd, acht ik het verantwoord als Rijks-overheid een stap terug te doen.

67a

Wat zijn de beheerskosten van alle terreinen die in Nederland vallen onder de wildbeheereenheden?

In de beheerskosten van terreinen in beheer bij wildbeheereenheden heb ik geen inzicht.

67b

Wat zijn de beheerskosten van alle in Nederland aanwezige terreinbeherende organisaties?

De beheerskosten van de terreinbeherende organisaties variëren van ca f 300 tot f 850 netto per ha. In deze bedragen zijn ook de kosten van o.m. toezicht, voorlichting en onderzoek begrepen.

67c

In hoeverre nemen de kosten voor terreinbeherende instanties af indien de organisaties meer zelfregulerend gaan werken?

Het kosteneffect van een dergelijke wijziging in het beheer is in het algemeen gunstig. Daarbij moet echter worden bedacht dat belangrijke componenten als «toezicht» en «overhead» er niet door worden beïnvloed.

69a en 69b

Is het de bedoeling van de regering dat op lange termijn alle jagers onder een wildbeheereenheid gaan vallen?

Is het voor een uniform, inzichtelijk en effectief wildbeheer noodzakelijk dat er een systeem ontstaat waarin jachtvergunningen alleen nog aan wildbeheereenheden worden verleend?

Mijn beleid is er op gericht jachthouders een zelfstandiger positie te geven bij de uitvoering van het wildbeheer.

Effectuering van dit beleidsdoel kan met name plaatsvinden door het verlenen van bepaalde vergunningen (zie antwoord vraag 65a en 66). Indien het gebruik van een vergunning slechts op verantwoorde wijze mogelijk is bij een planmatige en gecoördineerde aanpak van het wildbeheer, dan zullen daaromtrent waarborgen worden verlangd. Een wildbeheereenheid met een wildbeheerplan zal gemakkelijker aan die voorwaarde kunnen voldoen dan een individuele jachthouder. De vergunninghoudende wildbeheereenheid zal op haar beurt van jachthouders in het betreffende werkgebied die van de vergunning gebruik willen maken, waarborgen verlangen dat op verantwoorde wijze gebruik wordt gemaakt van de verleende bevoegdheid. Het lidmaatschap van de wildbeheereenheid behoeft daartoe niet een vereiste te zijn, het strekt echter wel tot meer zekerheid.

69c

Welke middelen staan de in een wildbeheereenheid verenigden ter beschikking om kwaadwillende leden in het gareel te houden?

Een wildbeheereenheid kan hieromtrent in de statuten of het huishoudelijk reglement bepalingen opnemen.

69d

Zijn er gegevens bekend waaruit blijkt dat de introductie van wildbeheereenheden ook tot daadwerkelijke afname van het aantal overtredingen leidt? Is het juridisch en moreel juist te noemen dat een aantal wildbeheereenheden alleen toegankelijk is voor jagers die lid zijn van de KNJV?

Ik beschik niet over gegevens over de relatie tussen wildbeheereenheden en overtredingen.

Ik acht het onverstandig en ook minder gewenst dat besturen van wildbeheereenheden het lidmaatschap uitsluitend openstellen voor leden van een bepaalde vereniging.

71

Hoe stringent wordt de grens van 5000 ha gehanteerd inzake de vergunningaanvragen met betrekking tot het reewildbeheer?

Aanvragen voor een afschotvergunning voor reewild worden afgewezen indien ze betrekking hebben op een gebied kleiner dan 5000 ha. Een uitzondering kan worden gemaakt voor situaties waarin een leefgebied zodanig is omgeven door barrières dat uitwisseling van reewild met aan-

grenzende terreinen niet kan plaatsvinden en ook door het aanbrengen van voorzieningen redelijkerwijs niet tot stand te brengen is.

73

Heeft het voornemen van de regering om grofwild voortaan te beschouwen als gehouden dieren, indien deze worden gehouden in een omrasterd terrein kleiner dan 5000 ha, tot gevolg dat dit wild niet meer geschoten maar alleen levend gevangen mag worden?

Zo ja, geeft de grote mate van stress die optreedt bij gevangen dieren geen aanleiding om uit een oogpunt van dierenwelzijn dit voornemen te herzien?

Het doden van gehouden dieren behorende tot bepaalde soorten, is onderworpen aan de bepalingen van de Vleeskeuringswet.

Hierin is bepaald dat slacht moet plaatsvinden in het slachthuis. Om overmatige stress door het transport te voorkomen, is in het kader van het Besluit van 13 maart 1985, Stb 216, m.b.t. edelherten en damherten die in gedomesticeerde staat zijn gehouden, bepaald dat de dieren, na keuring, ter plaatse gedood mogen worden. Het gebruik van het geweer kan daartoe worden toegestaan. Indien noodzakelijk zal een soortgelijke regeling worden getroffen voor de overige grofwildsoorten.

74

De regering schrijft in de nota dat buiten de Veluwe en het Meinweggebied wilde zwijnen die in de vrije natuur leven, niet kunnen worden getolereerd. Hoe is dit te rijmen met het Natuurbeleidsplan dat pleit voor het streven naar grootschalige natuurontwikkeling en naar de totstandkoming van een EHS waardoor dieren van het ene naar het andere natuurgebied kunnen komen?

De doelstellingen van het Natuurbeleidsplan zullen onder meer worden gerealiseerd door de ontwikkeling van natuurgebieden.

Daarbij zal echter rekening worden gehouden met andere maatschappelijke belangen, waaronder die van de landbouw.

Gezien de schade die wilde zwijnen kunnen toebrengen aan dit belang, acht ik een ongecontroleerde verspreiding van deze dieren niet gewenst. Dit betekent dat introductie van wilde zwijnen buiten de huidige leefgebieden slechts kan plaatsvinden indien het betreffende terrein door een deugdelijke zwartwildkerende voorziening is omgeven.

75

Is de regering van plan om het huidige systeem van voorjaargestellingen van reeën, herten en zwijnen en het systeem van vergunningverstrekking per terrein af te schaffen en te vervangen door een jaarlijks vast te stellen open jachtijd voor het gehele land?

Ik ben voornemens vooralsnog vast te houden aan mijn beleid om afschot van grofwild toe te staan op basis van een vergunning. Indien de samenwerking tussen jachthouders zich echter over enige tijd zodanig heeft ontwikkeld dat ook zonder een specifieke vergunning waarborgen bestaan voor een verantwoord beheer, dan kan het doelmatig zijn over te stappen naar een systeem waarbij de jacht op grofwild onder voorwaarden wordt geopend.

76

In hoeverre zal het voorgenomen restrictieve beleid ten aanzien van het uitzetten van fazanten problemen geven bij het wildbeheer in de IJsselmeerpolders?

Het is mij niet bekend wat voor het wildbeheer in de IJsselmeerpolders de consequenties zijn; overigens zie ik geen reden dit gebied anders te behandelen dan de rest van Nederland.

77a, 77b, 77c en 77d

Zijn de verzamelde afschotcijfers openbaar?

Worden deze cijfers door de overheid op enigerlei wijze gecontroleerd?

Waarom wordt er naar gestreefd de afschotcijfers vanaf 1992 te laten verzamelen door de KNJV?

Waarom wordt de registratie van afschot niet wettelijk verplicht?

De afschotcijfers zijn openbaar met dien verstande dat deze minimaal het werkgebied van twee niet met name genoemde wildbeheereenheden in een bepaalde regio betreffen, teneinde individuele herkenbaarheid tegen te gaan.

Ik kan op grond van cijfers uit het verleden en op basis van cijfers uit vergelijkbare gebieden tot op zekere hoogte de juistheid van de aangeerde afschotcijfers beoordelen. Bij de beoordeling van de cijfers wordt ik geadviseerd door een breed samengestelde begeleidingscommissie onder voorzitterschap van een vertegenwoordiger van mijn ministerie.

Tot 1992 werd het afschot bepaald op basis van extrapolatie van de vrijwillig verstrekte gegevens uit een aantal jachtvelden. In verband met de prioriteitstelling van taken heb ik besloten de afschotregistratie vanaf 1992 onder te brengen in de zgn WBE-databank welke wordt beheerd door de KNJV. Ik heb hierbij voorts meegewogen dat via deze weg waarschijnlijk meer en betrouwbaarder cijfers over het afschot beschikbaar komen.

Ik verwacht niet dat een wettelijk verplichte melding van de afschotresultaten een betrouwbaarder cijfer van het totale afschot in ons land oplevert.

78a

In hoeverre wordt mede door het verminderde toezicht door de opheffing van de veldpolitie, de kans op stroperij vergroot als de merkenregeling wordt afgeschaft?

Ook na afschaffing van de merkenregeling blijft controle op het schieten van reewild mogelijk, aangezien dit gekoppeld is aan een vergunning mijnentwege. Ik verwacht dan ook niet dat door afschaffing van de merkenregeling de drempel om te gaan stropen op grofwild wezenlijk zal worden verlaagd.

78b

Heeft de regering overwogen om de kosten van de merkenregeling te verminderen door de uitvoering hiervan in samenwerking met particuliere organisaties te laten plaatsvinden?

Ik heb overwogen dat door delegatie van bevoegdheden de personele en financiële lasten van de uitvoering van de merkenregeling zouden kunnen worden verlaagd. Wat echter blijft dat is de plicht van de overheid om op de naleving toe te zien, de bezwarenprocedures bij conflicten over de wijze van uitvoering door de betreffende organisaties alsmede de verplichting aan bedrijven en personen die grofwild willen importeren om zich te verzekeren van een wildmerk.

Ook deze resterende lasten acht ik niet in verhouding staan tot de voordelen die er uit een oogpunt van instandhouding van het grofwild aan de merkenregeling zijn verbonden.

79a en 79b

Waarom heeft de regering niet overwogen om de wildbeheereenheden in hun wildbeheerplannen aan te laten geven in hoeverre de bunzing zal worden bejaagd in plaats van deze op voorhand te schrappen van de lijst van bejaagbare soorten?

Hebben de huidige stand van de bunzing en de huidige jachtdruk hier aanleiding toe gegeven?

Tot het schrappen van de bunzing en de hermelijn van de wildlijst heb ik besloten omdat ik van mening ben dat met het bejagen van deze soorten geen redelijk doel is gediend. In het verleden was bestrijding van schade een motief voor bejaging. In de nota heb ik aangegeven dat ik gezien de gewijzigde omstandigheden in de pluimveehouderij en nadere inzichten in de prooi – predatorrelatie, bejaging van bunzing en hermelijn – vanuit het schademotief niet langer verdedigbaar acht.

Aangezien ik vind dat de noodzaak van bejaging van deze soorten ontbreekt, heb ik ook niet overwogen wildbeheereenheden nog enige ruimte voor bejaging te bieden.

80

Is de regering van plan om de subsidie aan de Vereniging Das en Boom ten behoeve van het onderzoek naar verkeerssterfte onder dassen na 1 mei niet verder te verlengen? Zo ja, hoe valt dit te rijmen met de evaluatienotitie dassenbeleid (juli 1992) en uw begeleidende brief (d.d. 30-11-1992), waarin de nadruk wordt gelegd op verlaging van de mortaliteit van dassen?

Sinds 1 mei 1991 heeft de Vereniging Das en Boom voor een periode van drie jaar gegevens verzameld over de vindplaatsen van verkeersslachtoffers onder dassen. Op grond van de verzamelde gegevens zijn inmiddels een groot aantal, met name wegbeherende, instanties geadviseerd over het treffen van de nodige dassenvoorzieningen. In de komende jaren zullen eveneens op grond van de verzamelde gegevens de nodige adviezen aan betrokken instanties gegeven kunnen worden.

Mede op grond van het ontbreken van financiële middelen zal het desbetreffende onderzoek na 1 mei 1993 niet worden gecontinueerd.

In de komende jaren zal nader worden bezien of er voldoende aanleiding bestaat tot herhaling van dit onderzoek.

81

Moet het feit dat grofwild thans in ons land vrijwel overal in optimale dichtheid voorkomt als een argument gezien worden om de wildmerken af te schaffen?

Mijn besluit om de merkenregeling af te schaffen is primair gebaseerd op een kosten-batenvergelijking. Ik heb daarbij mede overwogen dat thans sprake is van een zeer goede grofwildstand en voorts dat sedert de jaren vijftig de beheersituatie van het grofwild door de totstandkoming van wildbeheereenheden sterk is verbeterd.

Ook heb ik overwogen dat aan het controle-aspect van het merk geen al te grote betekenis mag worden toegekend. Om de controle op stroperij enigszins sluitend te maken is namelijk ook voor het vervoer van gehouden en geïmporteerd grofwild een merk vereist. Die merken worden op aanvraag aan wildhouders en importeurs verstrekt; ook aan particulieren die een stuk grofwild uit het buitenland zeggen te willen meeneemen. Controle op het gebruik van deze merken is niet wel doenlijk.

Ik verwijs hier voorts naar mijn antwoord op vraag 78a.

82

Kan de stelling dat de merkenregeling weinig bijdraagt aan de bestrijding van stroperij nader worden onderbouwd?

Zie antwoord op vraag 81. Verder zal de praktijk moeten uitwijzen of deze veronderstelling juist is.

83

Is het waar dat de kosten aanmerkelijk zijn afgenomen nu de merken voor rood- en zwartwild worden gedistribueerd door de Vereniging Wildbeheer Veluwe? Zo ja, hoe wordt dit gegeven verdisconteerd?

De Vereniging Wildbeheer Veluwe verstrekt uitsluitend merken voor rood- en zwartwild dat leeft in de vrije wildbaan van de Veluwe. Dat is ca 10% van het totale aantal verstrekte wildmerken. In verhouding tot de overige kosten, die worden gemaakt in het kader van de verzending van importmerken, reewildmerken alsmede de jaarlijkse verstrekking van ruim 2000 individuele servicemerken door de AID t.b.v. van verongelukt en gestroopt grofwild, levert de inzet van de VVV m.b.t. de merken, slechts een bescheiden besparing op. Zie ook mijn antwoord op vraag 81.